

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ONE V.—LETO V.
Copy 3c.

CLEVELAND O., PONDELJEK (MONDAY) MAY 22nd, 1922.

ST. (NO.) 118.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

REPUBLIKA NA BOLGARSKEM?

MINISTRSKI PREDSEDNIK STAMBULINSKI JE BA-
JE PROKLAMIRAL REPUBLIKANSKO VLADO.
KRALJ BORIS BEŽI V VARNO. — 15 WRANGLO-
VIH IZGNANIH.

Dumaj, 21. maja. — Semkaj prihajajo razna naspro-
ta si poročila o revoluciji na Bolgarskem. Brzjavke
pravi, da je kralj Boris pobegnil v Varso, da
je ministrski predsednik Stambulinski, ki zastopa
eno ali kmečko stranko, proglasil republiko.

Nadaljna poročila javljajo, da je izbruhnila civilna
vreda, in da je nova vlada odredila izgon 15 častnikov,
prejeli služili v armadi generala Wrangla.

Vesti iz Zagreba pa javljajo, da je včeraj popoldne
iz Sofije v Belgrad vlak, katerega potniki poročajo
v Sofiji vlada še precejšen red in mir, in da je ge-
neral Aleksandrov izdal proti-proklamacijo, v kateri po-
prebivalstvo, da ostane lojalno kralju.

Neki zagrebški list poroča, da sta Čičerin in Stambu-
li v Genovi prišla do sporazuma, da bodo bolgarski
ministri podpirali Stambulinskijevo vlado, ako se iz-
Wrangelove privrženice.

Neka brzjavka, ki jo je prejel list "Neue Freie Pres-
s" iz Sofije, pravi, da je poskus, da se izžene Wrangelov-
vo večje spopade.

Pariz, 21. maja. — Tukajšnje bolgarsko poslanstvo je
kategorično znanje objavljenih vesti, da je iz-
bruhnila komunistična revolucija v Sofiji in da je kralj
pobegnil v Varso. "Vesti iz Sofije, ki so dospele si-
pravi naznanilo, "kaže, da vlada širom dežele po-
mir."

Dumaj, 21. maja. — V tukajšnjih diplomatskih krogih
razširila vest, da je v Sofiji izbruhnila komunistična
vreda. Kralj Boris in njegova vlada se nahaja na begu
v Varso. Nad bolgarskim glavnim mestom vira rdeče
vode. V teku so poulični boji. Nadaljni podatki o po-
sobitih niso znani.

Valere na Irskem.

VALERIN DE VALERA STA
SPORAZUMELA ZA OB-
STANJE, VOLITEV V

Dumaj, 20. maja. — V irskem
parlamentu je danes prišlo med
valerinsko frakcijo do spo-
govorja, katerega se bodo
junija vršile volitve, in
se bo tudi nov koalicijski
Michael Collins, pred-
sednik provizijske vlade in
valerinske frakcije, sta prišla do
sklepa, da se zblizanje med
valerinsko frakcijo povsem

Volitvi bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

valerinsko bo se bo vršil okrog
valerinskega sporazuma. Oni, ki so
valerinsko poravnava, ki jo sta
valerinsko Collins in Griffith, bodo
valerinsko za kandidate provizo-
valerinsko glasovali za republikanske

Demokrati zahte- vajo resignacijo

Daughertyja.

JE BIL ZAPLETEN V OPRO-
STITEV KAPITALISTA CH.
W. MORSE-A, KI JE BIL ZA-
PRT V ATLANTA JETNIŠ-
NICI.

Washington, 20. maja. — Da-
nes so bile v senatni zbornici Ze-
dinjenih držav podane zahteve
za resignacijo justičnega tajnika
Daughertyja. Demokratični se-
nator T. H. Caraway iz Arkansasa
je predložil fotografske kopije
dveh leti nahajal v službi Charles
W. Morse-a, da mu izposluje o-
prostitve iz Atlanta jetnišnice.
Senator Caraway je po predložit-
vi dokumentarnih dokazov zakli-
cal na ves glas:

"Justičnemu pravniku preostaja
le ena reč, in to je, da resigni-
ra. Ako želi podati kako pojas-
nilo, to lahko stori. Ako tega ne
stori, tedaj pridejo na dan še dru-
gi podpisani dokumenti, katerim
ne more oporekati niti justični taj-
nik niti njegovi prijatelji.

Eno izmed pisem, katero je
predložil senator Caraway, je
podpisano "H. M. Daugherty",
in je datirano 30. aprila, 1913,
drugo pa je podpisano "Thomas
B. Felder", kar je ime nekega od-
vetnika v Atlantici, ki je bil v zve-
zi z Daughertyjem. Obe pismi sta
naslovljeni na Chas. W. Morse-a.

Daugherty je danes zjutraj od-
potoval v Baltimore in je bil od-
soten, ko je izbruhnil vihar. V
justičnem departamentu se je nočjo
zvedelo, da se ne vrne v mesto
pred večerom. Iz Bele hiše ni bilo
podanega nikakega poročila.
Daughertyjev tajnik javlja, da je
govoril z Daughertyjem po tele-
fonu, da pa je ta izjavil, da nočjo
ne bo podal nikake izjave.

Grožnja sen. Caraway, da je
pripravljen podati še nadaljne do-
kumente, katerim ne bo mogoče
nikomur pobiti, se smatra v kro-
gin senata jako važnim.

Kot se javlja, je senator Cara-
way pripravljen dokazati, da je
Daugherty dobil velike svote de-
narja za izposlovanje oprostitev
Morse-a, akoravno se je to obtož-
bo doslej dosledno zanikovalo.

Daughertyja sta zagovarjala v
senatu pred napadi Caraway-a
ohijski senator Willis in pa sena-
tor Watson iz Illinoisia.

Senator Watson je pred nekaj
dnevi odločno izjavil, da ni
Daugherty za svoj trud v zvezi s
oprostitvijo Morse-a ničesar pre-
jel, in je kot dokaz izjavil, da mu
je Daugherty sam tako povedal.

Prvo pismo, katero je predložil
sen. Caraway, je podpisano od
Daughertyja s tinto, ter je bilo po-
slano na Morse-a potem, ko je že
prišel iz ječe. Del istega se glasi:

"Kot razvidite, sem imel jaz
prav, ko sem izjavil, da ste mi
bili ob vaši oprostitvi dolžni še
\$25,000."

V pismu se tudi govori o ko-
piji nekega pisma, katerega je
Morse izročil Daughertyju še v
zaporu.

Del drugega pisma, katerega je
pisal Daughertyjev tovariš Fel-
der, se glasi:

"V slučaju, da vam izposluje-
va brezpogojno pomiloščenje,
imava dobiti svoto \$25,000, kar
ima služiti kot popolna kompen-
zacija za najin trud v zvezi s
prošnjo za pomiloščenje."

Na dnu te komunikacije se na-
hajajo naslednje besede:

100 OSEB UTONILO

V KAOLIZIJI NA
MORJU.

FRANCOSKI TOVORNI PAR-
NIK SE JE V GOSTI MEGLI
ZALETEL V ANGLEŠKI
POTNIŠKI PARNIK.

Pariz, 21. maja. — Sinoči je
zadel francoski tovorni parnik
"Seine" nedaleč od zapadne fran-
coske obale pri Brestu v angleški
parnik "Egypt", ki se je takoj po-
topil, pri čemur je utonilo skoro
100 potnikov in mornarjev na
krovu "Egypta".

Ta nesreča je najresnejša, kar
se jih je še primerilo ob franco-
ski obali izza vojne. Megla ob
francoski obali je bila izredno
gosta za ta čas leta. Prva vest o
nesreči je dospela v Pariz, ko se
je iz Cherbourga javilo, da parnik
"Berengaria" ne more v pristan,
ker vsled zaposlenosti brezlične
postaje na suhem v zvezi s klici
na pomoč od potapljačev ladje.
ni mogel dobiti zveze za direktorje.

Toda niti imena potopljene la-
dije niti števila žrtv se n: zvedelo
do danes zjutraj, ko je parnik
"Seine" priplul v Brest z 28 reše-
nimi potniki na krovu. Glasom
izjave kapitana se pogreša okrog
10 oseb izmed moštva ter okrog
90 potnikov.

Glasom izjav onih, ki so osta-
li pri življenju, se je nesreča zgo-
dila ravno, ko so se potniki ob-
polosni uri zvečer vsedli k večer-
ji. Parnik je vsled goste megle
plul zelo počasi, in podzvelo se
je tudi vse druge varnostne ko-
rake. Ko sta straži obeh parnikov
opazili, kako blizu se nahajata la-
diji, je bil že vsak poskus, da se
izogne koliziji, povsem zaman.
"Seine", ki je plul proti zapadu,
je zadel "Egypt" ravno v sredo
boka. Parnik "Seine" je pri tem
dobil poškodbe na spodnjem kon-
cu. "Egypt" je plul še kakih 20
minut, potem pa se je pričel brzo
potapljati. Kapitan od "Seine"
izjavlja, da ni slišal nikakega pi-
skanja sirene ali zvonjenja, ko se
je iz megle nenadoma pojavil
"Egypt". O potapljanju "Egypta"
pripoveduje kapitan:

"Nudil se nam je grozen pri-
zor. Videl sem nekega moškega,
ko je skočil v vodo z dvema
majhnima otrokoma v rokah.
Vseposod se je videlo ljudi, ki
so se držali za razbite kose ladje.
Tako smo spustili naše čolne in
reševali z največjo naglico, ki je
bila mogoča.

"Naši mošje so delali tri cele
ure z vsemi silami, da rešijo čim
več življenj, in so prenehali šele,
ko ni bilo nobenega sledu več o
kakem živem bitju. S seboj smo
pripeljali 230 rešencev."

Telefonska poročila iz Bresta
javljajo, da ni bilo na krovu pa-
rnika nobenega Amerikanca, ako-
ravno se jih je mislilo v Marseil-
lesu več vkrati.

"Sprejemam zgornje kot na-
vedeno, 4. avgusta, 1911. — C.
W. Morse."

Kot znano je bil isti C. W. Mor-
se pred kratkim skupno s svojimi
sinovi obtožen, da je v zvezi z
vladnimi naročili za ladje tekem
vojne ogoljufal vlado za več mi-
lijonov dolarjev. Obtožbo proti
njemu in njegovim sinovom je
izrekla posebna velika porota.

Hoover sklical konfe- renco podjetnikov.

KONFERENCA NEUNIJSKIH
OPERATORJEV SKLICANA
ZA 31. MAJA.

Washington, 21. maja. — Tr-
govski tajnik Hoover je danes
izdal poziv na 150 premogovnih
operatorjev, katerih rudniki obra-
tujejo navzlic štrajku, da se 31.
maja snidejo na skupini konferen-
ci v Washingtonu. Kot se javlja,
je ta konferenca sklicana, da se
prepreči navijanje cen pramoga
tekem štrajka.

Na tej konferenci se ima iz-
vesti načrt za ustanovitev posebn-
nih odborov po vseh premogov-
nih okrajih, ki naj bi delovali na
to, da bi premog ne prišel v roke
špekulantom, ki bi nastavljali pre-
tirane cene. Petdeset neunijskih
podjetnikov, ki so se mudili na
konferenci, ki jo je sklical Ho-
over pretekli teden, je obljubilo
Hooverju, da bodo sodelovali z
njegovim načrtom, in da se bodo
pri nastavljanju premogovnih cen
posluževali v prvi vrsti cenika,
ki ga je za časa vojne upeljala
vladna kurivna administracija.
Potemtakem bodo cene mehkega
premoga pri rudniku znašale \$2
do \$3 tona.

Kot kažejo poročila o produk-
ciji, se je štrajkujoči rudarji s par
majhnimi izjemami, zelo dobro
držje. V trdo-premogovnih rud-
nikih je produkcija absolutno us-
tavljena.

ŽELEZNIŠKI MAGNATI NA BANKETU V BELI HIŠI.

Washington, 21. maja. — Si-
noči so bili povabljeni na banket
v Beli hiši, na kateri je bil na-
vzoč poleg predsednika tudi tr-
govski tajnik Hoover, vsi veliki
železniški magnati, katerim se je
razložilo stališče vlade, namreč,
da bi bilo zaželjeno, ako bi želez-
nice same znižale tovarne pristoi-
bine, in tako pripomoglo k stimu-
liranju industrije in trgovine.

Danes se je kot posledica tega
priporočila vršila seja pred-
stavnikov železniških družb, na kate-
ri pa ni prišlo do nikakega spo-
razuma.

Predsednik je na sinočnjem
banketu izjavil, da je pripravljen
imenovati izmed predstavnikov
železniških družb poseben odsek,
ki naj bi se posvetoval o znižanju
pristojbin z meddržavno pro-
metno komisijo.

Kot se je zvedelo, stoje želez-
niške družbe na stališču, da jim
ni mogoče dovoliti znižanja pri-
stojbin, ako vladni železniško-
delavski odbor obenem ne odredi
znižanja plač.

Iz Bele hiše je danes zjutraj
prišlo naznanilo, da so pred-
stavniki železniških družb dali raz-
umeti, da so pripravljeni sodelova-
vati z vlado, in da bo predsednik
v najkrajšem času imenoval od-
sek za pogajanja z meddržavno
prometno komisijo.

KRASIN BO SOVJETSKI PO- SLANIK V BERLINU.

Berlin, 21. maja. — Posebna
brzjavka iz Moskve na ruski
dnevnik "Golos Rosia" javlja
nastavitev Leonida Krasina so-
vjetskemu poslanikom v Nemčiji.
Krasin je bil do sedaj sovjetski
trgovski zastopnik v Londonu.
Dosedanji sovjetski poslanik v
Berlinu je bil M. Krestinski, ki se
bo vrnil v Moskvo, da prevzame
finančno ministristvo.

Semenj S. N. Doma v Clevelandu.

Semenj S. N. D. se prične v
soboto. Priprave za to veliko na-
rodno prireditev se bližajo svo-
jemu koncu. V sredo zvečer se
prične s postavljanjem potreb-
nih šotorov; potem se bo dela-
lo vsak večer, dokler se ne od-
pre naše narodno praznovanje.
Dela je veliko. Karpinterji so se
že priglasili, pridejo naj še po-
magači, da delo ne zastajalo. Teh
gotovo ne bo manjkalo, kajti gre
za narodno in celokupno stvar.
Pri delu za S. N. D. hoče biti
danes vsak, ko se bližamo zažel-
jenemu cilju vspehov in teženj.
Torej, kdor ima čas, tam naj bo,
da nas bo več, in da bo šlo delo
izpod rok.

Sobotna seja kluba S. N. D.
je bila nad vse dobro obiskana.
Veselo razpoloženje se je oprije-
lo malo slehernega, ko je pred-
sednik Galič pričel z opisovanjem
semnja: kako se bo delalo, kdo
prevzame to delo, zakaj rabimo
to ali ono osebo haš pri taistem
poslu. No, on že ve, skušnje ima
od prejšnjih let. Blagajnik Med-
vešek ima iste lastnosti, pa opo-
zori vsa dela, na katere se pred-
sednik ne more momentalno spo-
mniti. Tajnik Paulin se pri vseh
teh izjavah drži sklepov zad-
njega zapisnika, da ne bi kdo iz-
gubil delo, katerega mu je uka-
zala ena izmed zadnjih sej.

Letošnji semenj bo imel zopet
svoj značaj z ozirom na obrabe,
ki so sprejeli poglavitna dela.
Kdor bo hotel dela, ta se bo mo-
ral obrniti na Frank Stoparija,
kateri do vseh in vsakega delavca.
Velika naloga ga čaka, toda to-
laži naj se s tem, da jo bo lahko
izvršil, če se bo priglasilo zadost-
no število delavcev. Srečolov je
prevzel Anton Abram, poznana
stara korenina. Za delo za S. N.
D. ga nikjer ne manjka, vedno
je zaposlen. Tudi njegovo delo
ni posejano z rožicami, ampak
tolaži naj se, da bodo delale pod
njegovim vodstvom večinoma le
mlada dekleta. Kolo bo vrtel J.
Babnik. Dobro je, da smo dobili
njega, kajti upeljal se ne bo;
je precej močan in košen, zakar
garantiramo, da bo vsak dobil
svojo srečo, kdor bo stavil na ko-
lo. Za igro s pšicami ni bilo m-
može dobiti prave osebe. Tam je
precej sitnosti, kadar frčijo te
nesrečne pšice kot mušice okoli
glave. Vsak izmed navzočih se
je čutil nezmožnega. Skoro da

nismo pustili to igro, če se ne
bi priglasil za ta posel Frank
Vrabeč, ko je dejal: "Bom pa jaz
letal za njimi." Obročke je pre-
vzel Fr. Jerina. Saj ga poznate.
On že ve, zakaj je najboljšje pri
obročkih. Jaz tega ne povem,
vprašajte ga sami, pa vam bo
povedal. Andrej Tekavec ima
svoje muhe, katerih še ni spustil
izpod plavbuka. Le pomislite: Sam
se je priglasil, da vzame delo
tam, kjer se prodaja pivo in dru-
ge pijače. Vso potrebno pomoč si
bo preskrbel sam, tako, da nič
ne vemo, kdo bodo njegovi poma-
gači. Tudi njegovo bo potreba ob-
kati za časa semnja. Kdor bo ho-
tel videti ali jesti sladoled, ta se
bo moral oglasiti pri delavkah
Agnes Lunder in Mary Kolman.
Da se dobi sladoled, so pogoji
zelo lahki; namreč: Plača se ga,
kolikor hoste zahtevajo. Upamo
pa, da ne boste preveč visoki s
svojo ceno, če bo vroč dan in do-
sti ljudi na semnju. — Seveda,
tam pred pečjo, doli v kuhinji,
kjer se kuha in peče, tam ni za
nobenega drugega prostora, ka-
kor za našo poznano kuharico
Frances Hočever in njego pomoč-
nico Frances Stofa. Igrače bo
prodajal J. Sajl.

To so vodje posameznih del,
kateri pa dobe vsak dan druge
pomočnike, eni več, drugi manj.
Teh prodajalcev bo veliko. Jaz
bi vam naštel imena, toda vseh
ne vem. Toda pričnejo se neka-
le takele: Avsec, Svergelj, Pau-
l, Filipič, Grom, Kováč, Močnik,
Lunka, Pograjc, Geoheli, Eršte,
Malk, Kačar, Budič, Povše, Ja-
vornik, Kranjčič in še mnogo
druhih, kateri mi niso ostali v
spominu. Pride na semenj, pa
jih boste videli tam.

Dekleta in žene, ki bodo
dajale listke za srečolov, bo lah-
ko pet izmed njih, ki bodo najbolj
pridne in vspešne; toliko srečne,
da dobijo eno izmed petih na-
grad. Torej, na delo. Tukaj je
prilika, da se pokažete, da ste za
idejo našega doma.

Tako je s pripravami za se-
menj. Že tukaj prevladuje navdu-
šenje, kaj bo še le na semnju.
Torej govorite ta teden le o na-
šem narodnem prazniku. Eno pa
mora biti gotovo, to je, da ste
vsak dan na semnju.

Za klub družtev S. N. D.

Janko N. Rogelj.

KAMPANJA S. N. DOMA:

SLOVENSKI NARODNI DOM	
40.000	1.000
38.000	2.000
36.000	3.000
34.000	4.000
32.000	5.000
30.000	6.000
28.000	7.000
26.000	8.000
24.000	9.000
22.000	10.000
20.000	11.000
18.000	12.000
16.000	13.000
14.000	14.000
12.000	15.000
10.000	16.000
8.000	17.000
6.000	18.000
4.000	19.000
2.000	20.000
1.000	21.000

Društvo "Delavec", št. 444 SNPJ. je plačalo na račun
\$600 00. Skupna vplačila \$30,506.00.

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

IZHAJA VSAK DAN IZVREMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV.

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

Business Place of the Corporation

6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00

Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50

3 mo. \$2.00.

United States 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00

Europe and Canada 1 year \$7.50, 6 mo. \$4.00

POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastate in izdala za

Ameriško-Jugoslovenska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 55L 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino glasov ni odgovorno ne uredništvo, ne uredništvo.

CLEVELAND O., PONDELJEK (MONDAY) MAY 22nd, 1922.

104

ZA PROGRESIVNO POLITIČNO AKCIJO.

Odbor konference za progresivno politično akcijo, ki je bil izvoljen na konferenci delavskih, farmerskih in socialističnih zastopnikov, ki se je vršila pred nekaj meseci v Chicagu, je podal v javnost nekaj sugestij, ki naj bi vodile oni del ameriškega delovnega naroda, ki se je navečal večnega slepomišljenja starih strank, in ki se je odločil, da nastopi samostojno politično pot. Da se naši čitatelji seznanijo s programom te podvzete akcije, ki utegne postati jako važna v ameriškem političnem življenju, navajamo tu nekaj važnejših točk programa, ki ga je izdelal glavni odbor, ki ima svoj sedež v Washingtonu:

Zavezujemo se, da bomo delovali za sprejem naslednjih zakonov:

1. Da se dovoli organizovanje združnih organizacij, v katerih naj bi vladal princip omejenih dividend in enega glasu, z namenom, da producent dobi polno vrednost svojega produkta, konzumenta pa da se obvaruje izkoriščanja.

2. Da se dovoli organizovanje združnih bank s polnimi bančnimi močmi, da se omogoči farmerjem in delavcem mobilizacija njih kreditnih virov, in uporaba za produktivne in koristne svrhe, kot se dela po drugih deželah in posebno v Evropi.

3. Da se ustanovi državni delavski zavarovalniški sklad za protekcijo delavcev, kakršnega imajo v Ohio.

4. Da se stanovanjska poslopja, farmerske hiše, farme, in druge, ki jih država ali država izboljšanja oprosti davka za državne in krajevne uprave.

5. Da se zakonom za primarne in redne volitve sprejme dodatek, glasom katerega bi se mogel vdeležiti politične kampanje vsak, ki dobi podpise vsaj dveh procentov kvalificiranih volilcev svojega okrožja, in pa da se sprejme ustavni dodatek za inicijativo in referendum v državnih in lokalnih zadevah, in sicer z določbo, da je za sprejem zadostna večina glasov, ne pa večina vseh glasov.

6. Da se napravi zakon, glasom katerega bi najvišje sodišče ne imelo moči proglasiti neustavnim nobenega zakona, ako se le en član najvišjega sodišča ne strinja s tako odločitvijo.

7. Da se sprejme senatni dodatek, klasom katerega bo mestom dovoljeno kupiti, lastovati in voditi železnice, plinovne naprave, elektrarne, telefone, tržnice, ledenice in

druge javne naprave, in da se mesta tudi avtorizira kupovati in prodajati premog in hrano.

8. Glede delavstva se bo delovalo za sprejem zakonov za minimalno žensko plačo, za odpravo otroškega dela, za protekcijo pravic svobodnega zborovanja, govora in pisanja, proti uporabi kaznjencev za kompeticijo z delavstvom, in pa proti zakonom za državno konstablersko silo.

Jeklarski magnatje, ki so bili minuli teden povabljeni na banket v Belo hišo, so sprejeli sugestijo predsednika Hardinga za odpravo 12-urnega delovnika, toda samo "načeloma". To je ravno tako kot washingtonska razorožitvena konferenca, ki je "načeloma" sprejela program razoroženja na morju.

Ameriška imena.

New York (Jugoslovanski oddelek F. L. I. S.) Sloviti ameriški pisatelj H. L. Mencken je 1. 1919 izdal knjigo pod naslovom "The American Language", ki je vzbudila nemalo zanimanje. Nedavno je Mr. Mencken izdal novo popravljeno izdajo te knjige. V isti pisateljski popisu je razvoje angleščine v Združenih Državah in prihaja do zaključka, da bo ameriška panoga angleškega jezika postala sčasoma popularni svetovni jezik. Jako zanimivo pisatelj popisuje, kako jezik priseljencev vpliva na ameriško angleščino in ista na materinsko priseljencev samih. Eden izmed najbolj zanimivih poglavij je ono, ki razpravlja o družinskih imenih v Ameriki. Bržkone nič ne odseva tako jasno pravicte sestave ameriškega naroda kot proučevanje ameriških predimkov. Iz seznama članov 66. kongresa Mr. Mencken jemlje za vzgled sledeča imena: Babka, Bacharach, Baer, Chindblom, Crago, Dupre, Esch, Foch, Goldfogel, Goddykontz, Hernanlez, Hoch, Juul, Kahn, Keller, Kiess, Kleczka, Knutson, Kraus, Lazaro, Larsen, Lehlbach, Rolenberg, Romjue, Siegel, Steener, Volk, Volstead, Voigt, in Zihlman. Niti angleškega ni v teh imenih. Pisatelj nadalje se zabava s prelistavanjem knjige "Who's Who in America" (Kdo je kaj v Ameriki), v kateri knjigi so navedene vse odlične osebe, živeče v Združenih Državah. In da ostanemo le pri črki "A", najdemo sledeča imena "odločilnih Amerikancev": neangleškimi imeni: Aasgaard, Abbe, Abt, Ackerman, Adler, Agassiz, Agee, Aikaire, Alsberg, Alschuler, Althoff, Althouse, Ament, Amweg, Andrus, Angellotti, Anschutz, Ansbacher, Anstadt, App, Arndt, Auer, Auerbach, Ault in Auman. "Skoraj vsi drugi sezname Amerikancev," pravi pisatelj, "bo in Jones; v Middle West je škan-

do pokazali imena iste vrste. Saj že vsaka telefonska knjiga nudi polno dokazov, da vkljub nadaljnji politični in kulturni pretežnosti izvirnega angleškega plemena ameriški narod je do dobra prenehal biti pristno angleški ali celo pretežno angleški po krvi. Kri, ki se pretaka po žilah ameriškega naroda, je neredna in nerazrešljiva mešanica, ki pa ni že zmešana zadosti, da bi tvorila jasno enoto. Nekaj tujinstva še vedno visi na milijonih Amerikancev. Ravnotako kakor so Škoti in Velši preplavili Angleško in deloma izpodrinili pristne Angleže, tako so Irski, Nemci, Italijani, Skandinavci, Židje, vzhodni Evrope, Slovani, in neke Francozi in španjolski mešanici izpodrinili potomce prvih kolonistov."

Črka "Z" v newyorški telefonski knjigi je zlasti zanimiva: edini anglosaksonski predimek je Zacharias, in še ta je grškega izvira. Tu najdemo nemška imena, slovanska, italijanska in židovska, tudi nekoliko grških, španjolskih, madžarskih in švedskih. V imeniku mesta New York je četrto najbolj običajno ime: Murphy, irski predimek, in peto: Meyer, ki je nemški in dostikrat židovski predimek. Imena: Mueller, Schneider in Klein — pojavljajo se med petdesetimi najbolj običajnimi imeni. Židovsko ime Cohen je osmo in Levy deveto ime po vrsti. Taylor, ki je jako tipično britansko ime in ranžira na Angleškem in Velškem na četrtem mestu, je v New Yorku šele na 23. mestu. Pred njim niso se le Murphy, Meyer, Cohen in Levy, marveč tudi Schmidt, Ryan O'Brien, Kelly, in Sullivan. V Chicagu ranžirajo pred imenom kot Schmidt, Meyer, Hansen, Taylor, takšna neangleška imena, Larsen. V mnogih pokrajinah na Jugozapadu sta tipični španjolski imeni Lopez in Gonzales veliko bolj običajna kot Smith, Brown, Johnson, in Deme-

dinavsko ime Olson marsikje bolj pogosto kot Taylor ali Williams, in v mnogih krajih na jugu in na severu je francosko ime Duval vsak tako običajno kot angleški Brown.

Razun tega ne smemo pozabiti, da se imena mnogih priseljencev s časom poangležejujejo. Tekom časa je marsikateri Schmidt postal Smith, marsikateri Braun postal Brown in Mueller postal Miller. Ravno tako je ime Johnson, ki je izmed chicaških predimkov prvo po vrsti, in Anderson, ki je tretji, dobilo precej prirastkov iz Skandinavskih izvirov: Johnson celo iz ruskega Ivanov. Miller je razmeroma precej redko ime na Angleškem in se ne nahaja niti pri petdesetih najbolj običajnih imenih. Ali v Bostonu je na tridesetem mestu, v New Yorku na tretjem, v Baltimore na četrtem in v Philadelphiji celo na drugem mestu. Pisatelj navaja, da so v tem zadnjem mestu k temu imenu večinoma prispevali Muellerji, v Chicagu pa poleg njih še skandinavski Moeller, češki Mlinar, itd.

Pisatelj razlaga izvir nekotikih jako znanih ameriških imen, ki so le navidezno angleškega, pravzaprav pa drugega izvira. Tako so newyorški Herkimerski potomci po Herschheimer, pennsylvanijski Lanes po Lehn, Edgar Allan Poe, slavni ameriški pesnik, je bil član družine, zdavnaj naseljene v zapadnem Marylandu, katere praded je bil neki Poh ali Pfau iz Palatinata (Rheinpfalz). General Pershing je potomec nekega Alzajcance imenom Pfoersching. Klein je postal Cline, Huber — Hoover, Schwab — Swope in Furth — Ford. Marsikateri pennsylvanijski "Carpenter" — torej angleško ime, ki je v angleščino prešel iz francoščine, v francoščino iz latinščine, a v latinščino iz starodavnega keltskega jezika — niti niti Anglež, niti Francoz, niti Latince, niti Kelt, ampak po izviru nemški "Zimmermann". Dostikrat se dogaja, da le nekateri člani istega rodu spreminjajo svoje ime, dočim drugi pridružujejo staro obliko. Tako imamo v Pennsylvaniji družine "Carpenter" in "Zimmermann", ki so si v sorodstvu. Neki Francoz imenom Le Roy (kar pomenja: kralj) se je v 18. stoletju naselil v Mohawk Valley; dandanes se njegovi potomci imenujejo: Leroy, Lawraway in King.

Se par zanimivih imenskih sprememb: Grk Triantafyllopoulos (kar pomenja: roža) dostikrat postane: Rose. Giannapoulos postane Johnson in Deme-

Aleksandra puščala. Ali je bilo to staro zdravstveno sporočilo, ohranjeno pri teh preprostih ženskih na deželi, pomešano s trohico pobožnega praznovanja? Zenska je prišla namreč vsako leto štirinajstega svečana na praznik svetega Valentina in je prinesla svojo roko pod puščalo. Ta ženska je bila iz neke javne hiše v provinciji in je svoje dni o priliki kratkega službovanja v prestolnici pri babici na skrivnem povila otroka. O vsakem prihodu v Pariz je lotirinsko dekle ostalo po osem dni radi naročil in različnih opravkov za svojo hišo in je osem dni stanovala pri materi: Aleksandri, kakor da bi prebivalo v gostišču. Preveč zdrava deželanka, ki je že dan po svojem puščanju bila spet na nogah in se je od brezdelja dolgočasila, je vse dolge dni, ki jih ni prebila zunaj, pomagala Elizi, naprtila si je dobro polovico njene bremena in se je brez obotavljanja lotila vsakega dela. Zvečer je včasih odvedla Elizo v gledališče. Smejalo se je vedno to lotirinsko dekle, in njene besede z narahlo zategujočim naglasom njenega kraja so lovile človeško zaupljivost kakor na lim. Nikoli ni odpotovala, ne da bi se z malim darilom spomnila Elize, ki se je z njo dočela sprijateljila in je vsako leto z nekim zadoščenjem pričakovala dan svetega Valentina.

Na večer nekega takega puščanja, koncem strašnega nastopa z materjo, se je Eliza približala postelji lotirinskega dekleta in je v kratkih, pretrganih stavkih izdala tajno in nepreklicno odločitev, ki si jo je v mislih skovala že pred več nego šestimi meseci.

"Življenja z materjo je bilo do grla sita..... delo v tej hiši, polni hrupa, je bilo preveč 'ubijajoče'..... ona že ne postane, 'donasalka otrok'..... že več tednov jo je željno pričakovala..... in zdaj je konec, odločila se je, da 'pojde po krivih potih'..... ona odpotuje z njo..... Če je pa ne bi marala odvesti..... vstopi v kako pariško hišo, v prvo brez izbire..... Sporazumeti se z njeno materjo bi se reklo mrtveca oživljati..... Njena glava se ji zdi včasih kakor 'izhlapela'..... res da pozna mladeniča, ki nekaj čuti za njo..... toda njene prijateljice, ki so se po-

vidno, da ministri tudi v gleškem nič kaj radi ne čajo svojih portfeljev. drugje!

Zveza slovenskih županov Goriskem je nastopila v bo pravice in koristi, ki jih klicana varovati proti škodljivemu sodišču v Trstu, rim se v tržaških sodnih popolnoma izključuje v venskega in hrvaškega ter je poslala poslanske v Rimu, ministrskemu niku, ministru za pravosrednemu uradu za nove jine, generalnemu civilnemu misarijatu in deželnemu v Trstu energično protest omenjenemu sklepu sodišča v Trstu. Po obse aivaciji zahteva Zveza skih županov: 1. naj se prizna javno absolutna nitost in neveljavnost želnega sodišča v Trstu; 2. naj se izključno vprašanje in podelijo strogi ukazi na vrševanje predpisov, ki se jo za to stvarino; 2. naj se doma preskrbi, da bodo ne pravice italijanskih ne slovarske narodnosti tovarne vsaj toliko, da glj rabiti svoj jezik naslov lastvom, zlasti sodnim, vati od njih tudi uradne re v istem jeziku; 3. naj zlikovno vprašanje spravi na pot pravice rešitve primernih zakonskih ki naj jih ustavno pristorji izdelajo sa podlag ljenega proučenja vpraš da bi se ne zaslili neposredno prizadetega valstva.

Bogoslovci bodo službovali. Kakor poročajo, grada, bo vojno ministrskratem vpoklicalo v službo vse rekrutirane ce. V službovanje bodo tolnicam, da si pridobijo znanje v pomoči laično bodo kot duhovniki laično moč ljudstvu v slučaju roki zdravstva.

Okamenine na Pohorju kamnolomov v Josipdol niji na Pohorju gradnja co na postajo. Ribičarje Pri konanju preje so delali med skalami krasno, ohrančeno okamenelo drogo tero obdaja plast, črna, ga. Dolžina debela znosa no 8 metrov, premer pa timetrov. V bližini tega nahaja še več okamenila. Naši geologi naj bi se za to najdišče.

ročile s svojimi ljubčki, se ji zdijo preveč suho. Ona ostane raje kakor lotirinsko dekle..... tako se se že videla kje na deželi..... tam bo vsaj lahko spala."

—M-da! je dejalo lotirinsko dekle nekotikideno, globoko v duši pa jo je predlog naravnostral — takih dorastkov ni bila vajena v svoji obiri. je uverila, da je Eliza prekorčila šestmesto leto, priznala, da bi jo grozno rada vzela s seboj, a materje, ki bi znala dvigniti truš pri komisarije.

—Nič se ne bojte: moja mama! — ta ne bo svojih zadev izročala policiji, že ve zakaj..... Materja da sem s katerim svojih plesalcev iz "Crne krogi" bo vse.....

Nato je Eliza zatrjevala lotirinskemu dekletu, je na tihem bilo izgubiti svojo "puščalko", da stvar prav lahko tako uredi, da ne bo njena mater nje prav nič na sumu. Eliza bi pobežnila nekaj dni njenim odhodom. Lotirinsko dekle naj bi se dalo ljati od babice do muchhausenske železnice — na prihodaji postaji bi našlo svojo sopotnico.

Zenski sta določili dan odhoda in drugi mladenka izginila iz materine hiše.

VI.

Na koncu vožnje po železnici je Eliza s tovarni sedla v omnibus, ki jo je ob črnih hišah vozil po končnih ulicah. Končno se je omnibus iznebil svojih nikov in je zavozil v zoakroženo uličico, ki se je opuščeni krožni proti podobna krivulja vila ob ograji majhnega, zamrznega vodotoka. Voz je ril naprej sredi zimskega neurja, ki je skozen Elize razločno za hipec opazila, velikega lesenega traviščno s krvavečimi ranami, bičanega od ivja polne burje, je v mrzlem metežu čulo njegovo ječanje.

(Dalje prih.)

EDMOND DE CONCOURT:

DEKLE ELIZA

Bil je to značaj, ki se ni dal ravnati, bitje brez vsakega reda, ki ni bilo mogoče pri njem prav ničesar doseči in se ga ni tudi nič prišlo. Obenem je bila to kapriciozna in spremenljiva narava: gotove dni se je Elizina odurnost nasproti materi izpreverčala v prisrčno ljubeznivost, v obožujoče čiščenje materine še dobro ohranjene lepote, v hčerinsko nežnost, izražajočo se v onem božanju malih deklic, ki se rado loteva razgaljenosti za ples olepoticene mamice. Nenadoma pa so se nagujenja tega srca izpreminjala v odvratnost, kakor so pričale besede, ki so njajale tedni obiskovalki javnih plesov in sikale svidenja z njenimi plesalci kot najčisteše nasprotovno bojevitost srečanja, ko: razmerja polna preprirov in udarcev. Vrhunci in brezdnja Elizinih razpoloženj se je zdela, da se zrcalijo tudi v igri njenih telesnih sil in v valovanju njene delavnosti. Lepa dne se je besno lotila dela, na veliko vse porivala in ribala, viharno pometala celo stanovanje, da je kar odmevalo od zadržajoče metle; naslednje dni in cele tedne se je udajala otopenosti in mrtvili, kakor bi ji roke in noge bile polomljene, in lenobi, ki je nobena človeška moč ni mogla razgibati.

Med mnogimi predmeti, ki so v pomenkih babice in Elize bili pripravljeni, da sta si planili v lase, je zlasti eden povzročal dan za dnem prizore, v katerih je nemo rogajoči se hčerini upor — zamogel, kakor se je izražala

mat, spravi celo "svetnika iz tečajev". Vkljub trdotam rokodelstva, ki je zahtevalo vedno pripravljenost, je bila babica vendar ponosna na svoj poklic. Cutila se je posebno počaščeno z vlogo, ki jo je s prijavi novih porodov igrala pri občinskem uradu. Visoko je cenila častno mesto, ki ga preprosto ljudstvo pri botrinjah nakazuje takim kakor ona. Slastno je uživala tudi priljubljenost na ulici, kjer so ji prodajalke, ki jim je pomagala pri porodu, hčere teh prodajalk, ki jih je prinesla na svet in jim pozneje samim pomagala v porodni postelji, otroci, matere in stare matere — trije rodovi so jo z domače spoštljivim nagovorom "mami Aleksandra" pozdravljali s prago. Sanjala je o tem, da bi ji hči postala naslednica, da bi jo nadomestila in nadaljevala njen poklic. Hči pa je izjavila, kadar se je sploh povzpela do odgovora, da njena "butica" ni ustvarjena za učenje in poneumjevalnih knjig. Prav nič "lušno" se ji tudi ni videlo, gledati vsak sleherni hip, kadar te ravno pokličejo, od porodnih krčev zvite prste, ki mikastijo blazine.

Eliza je navsezadnje kazala trden sklep, da se da raje ubiti, nego da bi si izbrala stran svoje matere.

IV.

Tako se je dekletce že skoro od zibelj uvajalo v svet ljubezni, ki otrokom je nepoznan. Pozneje, ko je Eliza bila tri leta pri saint-ouenskih sestrah, je morala večkrat ko je v prostih dneh prišla pozimi jutraj domov, ob vznožju materine postelje izbrskati svoj plašček izpod hišne cerkvenega poverja iz Kaple Matejstva — temu sta emu razmerju je babica, bivša učenka zavoda, ostala vedno zvesta. Se pozneje je imela mladenka podnevi in ponoči pred očmi vzglede, ki jih ji je nudilo njeno življenje služabnice in bolniške sestričnice pri vseh teh neporočenih materah.

V.

"Da bi se dobro počutila in bi vse leto bila lepa!" je vsako pomlad prihajala neka ženska, da ji je mati

Clevelandske novice.

— Naš rojak Ferdo Sterniša se je pravkar vrnil iz Columbusa kjer je napravil zdravniški izpit z odlično. Priporočamo ga vsem rojakom prav tako. Uradoval bo s 1. junijem v svojem uradu na 6906 St. Clair Ave. Uradne ure objavimo kasneje. Mlademu doktorju iskreno čestitamo in želimo dobrih uspehov.

— Mr. Frank Hudovernik, tajnik Slov. Sokola, je daroval krasno zbirko razglednic iz starega kraja kot dobiček za semanj Slov. Nar. Doma. Prelepa hvala! Rojaki in rojakinje, prinesite tudi vi kak dar za ta zadnji in največji semanj, kar jih je še pomnila naša naselbina. Sedaj, ko se je z delom pričelo, bi morala navdušiti samo misel na novo stavbo vsakega izmed nas, da nekaj žrtvujemo na ta ali oni način. Nesimo skupaj sedaj ko je čas za to, da nas kasneje, ko bo Dom dodelan ne bo sram, češ jaz pa nisem ničesar pripomogel za doseg tega krasnega narodnega hrama. Vsak dobiček je dobrodošel, čim različnejša bodo darila tem zanimivejši bo semanj.

— Mr. John Ivančič je daroval \$1.00 za naš tiskarski stroj. Hvala.

— Včeraj zjutraj ob sedmi uri je umrla družini Petan dve letna hčerka Mary. Pogreb bo jutri ob 9. uri dopoldne. Starišem naše sožalje!

— V račun Slovenskega Narodnega Doma, ki je bil priobčen v izdaji od 12. maja je urinil tiskarski škrat malo pomoto. Mesto \$238.00, katere je plačalo članstvo na račun delnic tokom meseca aprila je bila priobčena svota \$268.10, kar pa ni prava številka. Toliko v pojasnilo.

— Tukajšnja bančna ustanova The Union Trust Co. bo zgradila na vogalu E. 9 St. in Euclid Ave., kjer stoji sedaj Lennox Bldg., velikansko poslopje. Zazvzemalo bo ves prostor od Euclid Ave. pa do Chester Ave. torej bo podrti tudi Euclid gledališče s premikajočimi slikami, ki je bilo zgrajeno šele par let nazaj. Poslopje bo največje v Clevelandu ter drugo na celim svetu. Edino Equitable poslopje v New Yorku bo nadkriljevalo to ogromno strukturo po velikosti. Zgradba bo delana po povsem novemu načrtu. Navadno imajo banke v ospredju visoke stebre, katerih to novo poslopje ne bo imelo. Krog in krog bodo prostori za male trgovine.

— Delegatje na konvenciji železniških sprevodnikov so ponovno izvolili L. E. Shepparda iz Cedar Rapids, Ia. za organizatorskega predsednika. Mr. Sheppard je predsednik že zadnjih osem let. Več drugih uradnikov je bilo tudi ponovno izvoljenih. Konvencija je sedaj zaključena.

— Usodapolna igra. Včeraj, ko se je šla družina Fred W. Greena, 1289 Belle Ave., voziti z avtomobilom, pustivši njh enajstletnega sina Colburna doma, se je pripetila doma po otročji neopretnosti strašna nesreča. Deček je namreč povabil sosedovega dečka William Robinsona iz 1308 Belle Ave. na svoj dom, da se igrata roparja in policaja. Colburn je iztaknil v kuhinjski omari revolver ter rekel, da bo on policaj, William pa naj bo ropar. Po razburjivem tekanju po hiši, je končno "policaj" zajel roparja v jedilni sobi ter mu dal povelje, naj dvigne roke, ker drugače sproži. Vedel pa ni, da je revolver nabasan. Ko sproži prvič proti vratom, ni bilo nič. Ko pa sproži drugič, merivši na Williama, zadoni po hiši silen pok, deček pa pade po tleh zadet v desno stran prs. Colburn je takoj hitel po pomoč in ko so prišli Robinsonovi domači iz njih hiše, so videli njih sina omahovaje prihajati iz Greenove hiše. Preko ceste je še prišel, nato pa se je zgredil ne-

zavesten. Eno uro kasneje je že umrl v Lakewood bolnišnici. Colburnovo oče je bilvi okrajni prosekutor, Williamov pa je trgovec z premogom v poklju. Oba dečka sta pohajala v Lincoln šolo.

— Policija je našla včeraj kmalu po južini Mrs. Louisa Knesenbach in dva njena vnuka, v nezvesti, v njih stanovanju na 6910 Kinsman Rd. Domneva se, da je bilo meso, katero je pripravila žena za južino, zastrupljeno. Uvedlo se bo še preiskavo. Policijo so poklicali sosedje, ki so čuli v stanovanju stokanje, a niso mogli odpreti vrat.

— Za letno policijsko parado, ki se bo vršila prihodnji petek, je že vse pripravljeno. Na četu parade bosta župan Kohler in varnostni direktor Martinec. Kohler bo imel na sebi uniformo, katero je nosil, ko je bil nekaj let nazaj policijski načelnik. Parada se bovila od 40 St. in Euclid Ave. do sredine mesta.

POLICIJA STRAŽI DOMOVE ČIKAŠKIH DOGATINOV.

Chicago, 21. maja. — Nocoj se je zvedelo, da je na domoh več sto čikaških bogatinov nastavljen posebna policijska straža, ki je oborožena s puškami in velikimi revolverji. To se je odredilo na poskušeno vdruženje na dom H. A. Blair-a, pri čemur je bil neki neznanec ubit. Blair je dobil grozljiv pisem, nakar se je obrnil na policijo za protekcijo.

JUSTIČNA IRONIJA.

Ossing, N. Y., 19. maja. — Ruthger Warder, ki je obsojen na smrt vsled umora, je bil danes prepeljan iz Sing Sing jetnišnice v bolnišnico, kjer so ga operirali na slepiču. Zdravniki izjavljajo, da je operacija srečno prestana, in da bo na smrt obsojeni do časa, ko se ima izvršiti smrtna obsodba, že popolnoma okreval.

AMERIKANCI SO SEDELI.

New York, 20. maja. — Ko je te dni prišel v new-yorško luko parnik severo-nemškega Lloydja, Seydlitz, se je zvedelo, da je parni dni pred dohodom v parnikovem salonu prišlo do neprijetnega incidenta med Nemci in nekaterimi Amerikanci, ki so se tudi nahajali na krovu parnika. Ko so nemški potniki namerili prišli v salonu peti "Deutschland ueber alles", navzoči Amerikanci niso vstali s sedežev. Kapitan Falkenhayn, sin nemškega generala istega imena, jih je vprašal, zakaj niso vstali ob petju nemške himne. Eden izmed Amerikancev je odvrnil, da tega niso smatrali po trebnim, nakar je kapitan zaglal proti Amerikancem kozarec z vinom vred, ki se je razbil ob steni takoj poleg Amerikancev. Sledilo je veliko razburjenje in prišlo bi bilo gotovo do nasilnih dejanj, da kapitana niso držali nazaj njegovi prijatelji. Drugo jutro je kapitan pri Amerikancih prosil oprostjenja.

Koliko ima Italija prebivalcev. Glasom zadnjega ljudskega štetja ima Italija 40.070.161 prebivalcev. Gostota naseljenosti v Italiji, ki je glede površine le malo večja kakor Jugoslavija, je torej zelo velika. Odtod izvira tudi njena beda in naravno tudi ekspanzija, ki povzroča imperijalistične težnje.

Iz ruskega ujetništva je prišel v Maribor večji transport ujetnikov, večjim delom Slovenci in Hrvati, mnogi z ženami in otroci. Sedaj se nahajajo v kveranteni; čez nekaj dni pa odidejo na svoje domove.

Smrtna kosa. V Šostanju je umrl tamošnji poštar g. Ivan Verdink. Bolehal je že dalj časa na jetiki. Bil je vrl somišljenik demokratske stranke. Blag mu spo min!

Um se je omračil 50letni Mariji Karšini, ženi progovnega čuvaja Ferdinanda Karšina na Verdnu, čuvajnica 680. Pred par dnevi je čitala v časopisu o obsodbi petero hajdukov. Naenkrat se je začela domišljevati, da je ona šesti hajduk in da jo zasledujejo orožniki. Zato je pred dvema dnevi voma neopaženo izginila od doma in se od slej ni več vrnila. Domneva se, da je bilo meso, katero je pripravila žena za južino, zastrupljeno. Uvedlo se bo še preiskavo. Policijo so poklicali sosedje, ki so čuli v stanovanju stokanje, a niso mogli odpreti vrat.

Pijanec umoril orožnika. V Podbrdu se je izvršil te dni težak zločin. Delavec Tomaz Trpin iz Trtnika se je v pijanosti začel v Muniho gostilni prepirati. Dva orožnika sta posredovala. Ko sta odšla, je pijanec stopil za njima ter je orožniškega narednika Scano zabodel v trebuh, drugega pa lahko ranil. Scano so prepeljali v goriško bolnico, kjer je kmalu nato umrl. Trpina so djalili pod ključ.

Staro sovraštvo. Glinšek Franc in brata Paznar, posestnikovi sinovi iz Zelmeji, so živeli že dolgo v hudem medsebojnem sovraštvu. Pred par dnevi sta brata Paznar zalotila Glinška ponoči samega na cesti, se zakadila takoj v njega in ga osuvala z noži po vsem životu.

Osip Šest:

REŽISER.

Igralci sami resnično ne ustvarijo vsega. Oni, ki godejo prvo violino, tudi ne. Stati mora nekdo ob pultu. Alfred Kerr.

Nekako dvakrat deset let se govori pri teatru tudi o režiserju. Kronist ga imenuje in registrira. In že v tem mladem življenju so mu napovedali boj. In lomijo sulice nad njim. Pogostokrat opravičeno — pogostokrat po krivici.

"Gledališki list" je prinesel v zadnjih dveh številkah v prevozu zanimiv članek dunajskega feljtonista Feliksa Saltna "Igralec". Članek je zanimiv — zanimivost pa tiči v tem, da kaže igralcem, kako naj dvignejo zopet svoj prapor, kako naj zatrobijo v lastni rok. Parola glasi: proč z režiserjem! Tudi jaz pravim: proč z njim! Anatema režiserji! Taksi režiserji, kakršne slika imenovani gospod.

Kaj pa je torej režiser? Čemu je režiser? Kaj je režija? Kaj je režija kot umetnost? — Najti za ono, kar je pisatelj doživel in čemur je dal obliko v svojem tiskanem ali pisnem delu, pravi scenični in igralski izraz. Čim enostavnejša so sredstva v dosegu tega izraza, tem večja je umetnost režije.

Pred sto leti še niso poznali režiserja. Tisti, ki je bil najimenejše igralce družbe, — tisti je bil nekak nadzornik pri skušnjah — ali pa je opravljal ta posel celo gospod ravnatelj sam. — Ko pa so narastle potrebe publike po uglednosti celotnega dela, po izpolnitvi zunanjega okvira, po enotnosti igre ansambla, mas, — tedaj je stopil režiser iz svojega anonimnega kotička in postal je zastopnik avtorja. Danes je še vedno isto, morada celo malo več: on je vodja in dirigent predstave, ki je spoznal najskeitejši namen avtorja in pa posredovalec med avtorjem in igralcem. Pesnik je gledališču predpogoj, igralec uresničenje, med njimi pa stoji kot vladar in sluga obenem — režiser.

Ne bom govoril o razmerju režiserja napram onim neštetim faktorjem, ki žive pri gledališču in ki se režiserjevega dela tesno dotikajo, to je o razmerju napram živemu in mrtvemu materijalu, napram odgovornosti avtorju napram vodstvu gledališča temveč samo o enem delu njegove prakse, to je: o njegovem razmerju napram igralcu.

Že dolgo se delo režiserja v takozvano zunanjo režijo (tehnično) in v notranjo (doživljajsko) deli. Neki znameniti režiser, imena se trenutno ne domislim, deli nalogo režiserja celo v tri dele, in sicer se mi zdi ta delitev zelo jasna: namreč: v režijo prostornosti, v režijo oseb in v režijo duševnosti. Vpliv režiserja na igralce, na živi materijal, naziva oni režiser režijo oseb. —

(Dalje prih.)

NAŠI ZASTOPNIKI.

Potovalni zastopnik John Jaklich.
Krajevni zastopniki za državo Ohio.
Za Cleveland:

John Renko, Jernej Alesh, L. Mayer, Anton Jankovich. — Za Collinwood: Ludvik Medvešek, Karl Kotnik, J. F. Bohine, — Za West Side: Andy Kijun. — Za Newburg: Vincent Bubnič. — Za Nottingham, Euclid, Nobel: Vincent Koller in Jim Robich.

Hrvatski zastopnik za Cleveland in okolico: Ludvik Delišimonovič.

Gaspar Logar, Niles, O. Jos. Sankar, West Park, O. Laurich Silvester, Barberton, O. Frank Ceshnik, Warrensville, O. Mirko Mihelič, Brewster, O. Tony Ogrin, Conneaut, O. Louis Koželj, Lansing, O. Joe Hribnik, Glencoe, O. Košir Frank, Akron, O. Vincent Jereb, Kenmore, O. Math Leskovec, 35 Smithsonian St., Girard, O. Max Kragelj, 1819 E. 33rd St., Lorain, O.

Za Pennsylvanijo:

Joe Merše, Box 248, Meadow Lands, Pa.
Mike Pavšek, RFD. 3, Irvin, Pa. Louis Hribar, Bessemer, Pa. Andrew Vidrich, Johnstown, Pa. Rudolf Gorjup, Moon Run, Pa. Anton Sinčič, Farrell, Pa. Georg Plesničar, Onnalinda, Pa. Frank Hayny, Whitney, Pa. Louis Tolar, Imperial, Pa. Anton Jerich, Lloydell, Pa. John Branstetter, Yukon, Pa. Paul Weis, Casselman, Pa. John Turk, Claridge, Pa. Frank Baznik, St. Mary, Pa. Anton Kovačič, Irvin, Pa. Martin Koroshetz, Raphton, Pa. Vincent Jerševar, North Bessemer, Pa. Mike Jerina, West Newton, Pa. Bavdek Frank, Dunlo, Pa. Mišmaš Joe, Whitney, Pa. Zupančič Tony, Martin, Pa. Kovačič Anton, Export, Pa. Thomas Oblak, Manor, Pa. Jos. Cvelbar, Sharon, Pa. Louis Lindich, P. O. Box 554, Greensburg, Pa. Jakob Mihevec, Box 28, Vandling, Pa. Math Kos, Box 227, Cuddy, Pa.

Druge države:

Sterk Frank, Ringo, Kan. Debeljak John, Aurora, Minn. Krall Joseph, Pueblo, Colo. John Virant, Salida, Colo. John Gudnich, Box 334, Ely, Minn.

Otto Majerle, Eveleth, Minn. Louis Vesel, Gilbert, Minn. Anton Zornik, Herminie, Pa. John Paulin, E. Worcester, N. Y. Herman Perehlin, Little Falls, N. Y.

L. Skube, 28 Broadway St., Golvanda, N. Y. Math Lipovšek, Blanford, Ind. Joseph Lustek, Pursglove, W. Va. Thomas Reven, Volby Grove, W. Va.

Frank Novak, Dodson, Md. Jakob Predikaka, Stanton, Ill. Frank Francelli, Brooks, W. Va. Martin Jurkas, Aurora, Ill. Frank Strmšek, Detroit, Mich. Stanley Pahor, Milwaukee, Wis.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOST"

Frank Polanc, Box 108, Pierce, W. Va.
Tomaž Cadež, Rock Springs, Wyoming.

Vsi gornji zastopniki so upravičeni nabirati nove naročnike in pobirati zaostalo naročnino za dnevnik "Enakopravnost". Rojakom po naselbinah jih toplo priporočamo in želimo, ko vas obiščejo, da se boste gotovo naročili ali pa plačali zaostalo naročnino. Naselbine kjer se nimamo zastopnikov in bi kdo želel prevzeti zastopstvo za naš list, naj piše na spodnji naslov in mi mu bomo poslali potrebne listine ter druge podatke.

Uprava "Enakopravnosti"
6418 St. Clair Ave.,
Cleveland, O.

Prinesite vaše zavese (firnike), preproge (carpets) in plachte čistiti sedaj!

Cudili se boste kako fino se prinas čistijo. Računamo tako malo, da se vam sploh ne splača imeti težkih in nezadovoljnih trudov doma.

FRANK
Cleaners & Dyers

F. H. MERVAR,
lastnik in vodja.

Tovarna:
E. 60 in BONNA.
Podružnice:
6511 ST. CLAIR
12404 ST. CLAIR.

Telephone:
Central in Randolph
5694.

The STROUD AWNING Co.
Najboljše platnene strehe ali plachte za trgovine in stanovanja.

Veliki in mali šotori v najem za vse prilike.
695 EAST 152nd ST.
Eddy 6359 Eddy 2808
Wood 140 (Mo.)

Edini
SLOVENSKI POGREBNI
ZAVOD
A.F. Svetek Co.
V COLLINWOODU.
15220 Saranac Rd.
Wood 44.

Krasni avtomobili za vse slučaje.
AMBULANCA.

Slovenska Banka
Zakrajšek & Česark

70 Ninth Ave. New York, N. Y.
pošilja denar v stari kraj potom svojih lastnih direktnih zvez z zanesljivimi bankami in pošto, kar ji omogočuje točno potrebo in nizke cene;

prodaja parobrodne listke za vse važne linije za v Evropo in od tam sem;

opravlja vse druge posle, spajajoče v to področje.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na zgoraj navedeni na slov.

Old Dutch Slad
NAJBOLJŠI NA SVETU
6814 St. Clair Ave.
Na debelo in drobno.

Naročajte dnevnik
ENAKOPRAVNOST

MI KUPIMO, PRODAJAMO, ZAMENJAMO VAŠE POSESTVO.

Hiše naprodaj:
Hiša, skoro nova, 8 sob, za 2 družini; vse moderne naprave; lot 40x140 cena samo \$5,700, gotovine \$1,500.
Hiša 12 sob, za dve družini, ob tlakovani cesti, vse moderno urejeno, lot 40x140; cena \$10,500, gotovine \$2,000.
Hiša, 11 sob, v bližini tlakovane ceste in šole; za 2 družini. Ta hiša je moderno urejena in cena je samo \$8,300, gotovine \$800.00.
Oglasite se takoj na

Collinwood Realty Co
15613 WATERLOO RD.
J. KRALL & D. STAKICH.
Imamo tudi več drugih posestev naprodaj.

Old Dutch Slad
NAJBOLJŠI NA SVETU
6814 St. Clair Ave.
Na debelo in drobno.

MALI OGLASI

POHIŠTVO NAPRODAJ.
Skoro nov pohištvo se prodaja takoj. Vprašajte na 1196 Norwood Rd. (118)

ISČE SE inteligentno slovenko dekle za prodajalko v modni trgovini. Vprašati je v Reimer's Department Store, 3423 St. Clair Ave. (118)

IZVEZBAN PRODAJALEC za modno trgovino dobi takoj stalno službo. Znatni mora slovensko in nemško. Dobra prilika za pravega slovenka. Vprašajte pri Reimer's Department Store, 3423 St. Clair Ave. (118)

ODDA SE SOBA
Z VSO OPRAVO. PROST UHOD. 1007 E. 64th ST. (118)

ISČE SE STANOVANJE obstoječe iz 3 sob, za malo mirno družino. Ponudbe je oddati v upravnistvu tega lista do 1. junija. (118)

ISČE SE STANOVANJE za 2 mirni osebi, 3 sobe, elektrika in banja; med 60 in 64 Str. Zglasiti se je na 1199 E. 61 Str. (120)

POZOR!
V zalogi imam vsakovrsten slad in hmelj in druge potrebščine.
ANTON DOLGAN
15617 WATERLOO RD. (x)

ISČEJO SE "molders, bench and Squeezer". Zglasiti se je pri Meadville Malleable Iron Co., Meadville, Pa. (120)

HARMONIKE 3 vrstne in dva krat uglasene se prodajo poceni s kovčkom vred in sicer radi bolezn. Zglasiti se pri Valentin Pire, osebno ali pismeno, 15021 Thames Ave., Cleveland, Ohio. (120)

OGLAS.
Družina brez otrok išče tri sobe v pritličju, med 55 in 80 ceto. Ponudbe je oddati upravnistvu tega lista. (120)

PRODA SE še nerabljen les veliko ceneje, kot je tržna cena. Les je 2x8 in 2x4 tudi "lap siding". Poizve se na 17921 Delevan Rd., 122 stop Shore Line kara. (120)

ČEVJARNJA NAPRODAJ. Šustarija z dobrim prometom se prodaja z vso opremo in mašinerijo; obenem se prodaja tudi avtomobil za pet oseb. Vse skupaj se da za \$1,000 ker mora oditi lastnik na farmo. Izvrstna prilika za Slovenca ali Hrvat. Dosti dela poleg pa se lahko prodaja tudi nove čevlje od družbe, za provizijo. V mestu sta samo še dva druga čevljarnja. Sedanjí lastnik je pripravil ostati s kupcem še 14 dni, da ga pouči in seznaní s svojimi ljudmi. Za naslov se obrnite na upravo "Enakopravnost".

TAJNIKI DRUŠTEV POZOR! Ker se bliža semanj, so prošeni tajniki in tajnice društev, da vrnejo kupone srečk za Ford avtomobil tajniku Kluba društev S. N. D. Uradne ure so od 7 do 8 ure vsak večer.
BORIS PAULIN, tajnik.

MI KUPIMO, PRODAJAMO, ZAMENJAMO VAŠE POSESTVO.

Hiše naprodaj:
Hiša, skoro nova, 8 sob, za 2 družini; vse moderne naprave; lot 40x140 cena samo \$5,700, gotovine \$1,500.
Hiša 12 sob, za dve družini, ob tlakovani cesti, vse moderno urejeno, lot 40x140; cena \$10,500, gotovine \$2,000.
Hiša, 11 sob, v bližini tlakovane ceste in šole; za 2 družini. Ta hiša je moderno urejena in cena je samo \$8,300, gotovine \$800.00.
Oglasite se takoj na

Collinwood Realty Co
15613 WATERLOO RD.
J. KRALL & D. STAKICH.
Imamo tudi več drugih posestev naprodaj.

Naročajte dnevnik ENAKOPRAVNOST

Old Dutch Slad
NAJBOLJŠI NA SVETU
6814 St. Clair Ave.
Na debelo in drobno.

Old Dutch Slad
NAJBOLJŠI NA SVETU
6814 St. Clair Ave.
Na debelo in drobno.

Old Dutch Slad
NAJBOLJŠI NA SVETU
6814 St. Clair Ave.
Na debelo in drobno.

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO

THE
BETWE
THE BE
SLO